

Milí žáci,
tento týden začneme probírat novou látku **Skloňování podstatných jmen rodu ženského**.

SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN RODU ŽENSKÉHO (učeb. str. 39)

! Podstatná jména rodu ženského se skloňují podle vzorů: **žena, růže, píseň, kost**.

Zařazování podstatných jmen rodu ženského ke vzorům		
1. p. – koncovka -a	2. p. – koncovka -y	vzor žena
1. p. – koncovka -e	2. p. – koncovka -e	vzor růže
1. p. – zakončen souhláskou	2. p. – koncovka -e/-ě	vzor píseň
1. p. – zakončen souhláskou	2. p. – koncovka -i	vzor kost

Skloňování vzorů podstatných jmen rodu ženského					
číslo	pád	vzor			
jediné	1.	žena	růže	píseň	kost
	2.	ženy	růže	písně	kosti
	3.	ženě	růži	písni	kosti
	4.	ženu	růži	píseň	kost
	5.	ženo!	růže!	písni!	kosti!
	6.	(o) ženě	růži	písni	kosti
	7.	ženou	růží	písní	kostí
množné	1.	ženy	růže	písně	kosti
	2.	žen	růží	písní (ulic)	kostí
	3.	ženám	růžím	písním	kostem
	4.	ženy	růže	písně	kosti
	5.	ženy!	růže!	písně!	kosti!
	6.	(o) ženách	růžích	písních	kostech
	7.	ženami	růžemi	písněmi	kostmi

- ✚ Prohlédněte si pozorně tabulku a přečtěte si skloňování vzorů.
- ✚ Nyní si vyzkoušejte sami skloňovat vzory v jednotném a množném čísle ve všech pádech.

Zápis do sešitu:

Skloňování podstatných jmen rodu ženského

- ✚ žlutý rámeček (učeb. str. 39)
- ✚ červená tabulka (učeb. str. 40)

Vypracujte do školních sešitů:

- učebnice str. 40 /cv. 3 a, b
- učebnice str. 40 /cv. 4a

Vzor: brázda – r. ž., žena

Určování rodu: na podstatné jméno v 1. pádu si ukážu (TA) brázda → **rod ženský**

Určování vzoru: brázda – zakončená na – a → vzor žena

Procvičujte online:

1. Zařaď podstatná jména rodu ženského k jednotlivým vzorům.

příroda	kůra	myš	bohyně	koroptev	mast	veverka	otep	ovce	bledule
směs	ulice	postel	láhev	chvíle	omáčka	stráž	závěj	stuha	sůl
ŽENA	RŮŽE	PÍSEŇ	KOST						

Procvičování online:

<https://skolakov.eu/cesky-jazyk-4-trida/podstatna-jmena-rodu-zenskeho>

https://rysava.websnadno.cz/ceskyjazyk_4.roc/cj4_vzorypodjmen_rodzensky1.htm

<https://www.umimecesky.cz/rozrazovacka-vzory-zenskeho-rodu-1-uroven/1121>

VELIKONOCE

Klára Trnková

Na Škaredou středu se zastavila práce v **hospodářství**. Zato se ale zametalo, **smejčilo**, vymetaly se saze **z koutů**, pecí a **z komínů**, často se vybílila **světnice**.

Na Zelený čtvrtek vstávaly hospodyně velmi brzy a ještě před východem **slunce** zametly dům. Celá rodina se potom společně pomodlila. **Všichni** se omyli rosou nebo v **potoce**, aby byli po celý rok zdraví. **K snídani** býval chléb s **medem**, který prý **ochraňoval** před **uštknutím** hadů a žihadly **sršní a vos**.

Stejně jako **dřív**, i **dnes** přestanou v **ten** den zvonit zvony v **kostele**, říká se, že odlétají do Říma. Místo nich děti běhají s **dřevěnými řehtačkami a klapáčkami**. Leckde si už také chlapi chodívali nařezat vrbové proutí na **pomlázku**.

Na Velký pátek se konají rejdy **nadpřirozených** bytostí, **kouzla** a čáry, země se otvírá, aby ukázala své poklady ukryté v **hlubinách**. V **téhle** tajuplné noci prý kvete kouzelné kapradí. V **našich** zemích se také říká, že se na několik hodin otevře hora Blaník a rytíři se **vyjíždějí** podívat, jestli nám nehrozí **nebezpečí**.

Bílá sobota je **dnem světla a znovuzrození**. Zvony se vracejí z **Říma** a opět se rozeznějí. Když začalo v **kostele** slavnostní vyzvánění, šli **všichni** zatřást stromy, aby byla tento rok úroda ovoce bohatá. Lidé si pak oblékli sváteční šaty a odešli se pomodlit do kostela. **Dodnes** se říká, že si na Velikonoce každý musí na sebe **vzít** něco nového, aby ho „beránek nepokakal“.

(Velikonoční koledy, zvyky a obyčeje naší babičky; upraveno)

VELIKONOCE

jsou hlavní křesťanské svátky. Připomínají smrt a vzkříšení Ježíše Krista. Ve stejné době se slaví také svátky jara, obnovující se přírody. Obě tradice se často prolínají.

- ♦ Vysvětlete, proč se na Škaredou středu zastavila práce v hospodářství.
- ♦ Proč na Zelený čtvrtek vstávaly hospodyně před východem slunce?

- ♦ Co nahrazuje zvonění zvonů? Ve který den se zvony opět rozezní?
- ♦ Ze které hory na Velký pátek vyjíždějí bájní rytíři?
- ♦ Víte, proč je Bílá sobota dnem znovuzrození?
- ♦ Co lidé na Bílou sobotu provádějí, aby měli bohatou úrodu ovoce?

Otázky a úkoly:

1. Přečtěte si pozorně text.
2. Vyjmenujte názvy dnů svatého (pašijového) týdne a povídejte o nich.
3. Připomeňte si velikonoční říkadla a koledy.

A Pokuste se vysvětlit velikonoční pranostiky (čtete „pranostiky“).

- a) Co je na Zelený čtvrtek vyseto, vše se vydaří.
- b) Velký pátek deštivý – dělá rok žízňivý.
- c) Prší-li na Bílou sobotu, bude v létě nouze o vodu.
- d) Když na Boží hod prší, sucho úrodu vysuší.
- e) Kdo na Velikonoce nesní ani jedno vajíčko, smutný bude brzičko.

Pokračujte v četbě knihy dle vlastního výběru.

Postup při určování vzoru podstatného jména	
1.	Určím rod podstatného jména, př.: <i>řeka</i> – rod ženský.
2.	Řeknu si podstatné jméno v 1. pádě čísla jednotného a všimnu si jeho koncovky, př.: <i>řeka</i> – koncovka a .
3.	Řeknu si podstatné jméno v jiném pádě, nejlépe ve 2. pádě čísla jednotného, a věnuji pozornost jeho koncovce, př.: <i>bez řeky</i> – koncovka y .
4.	Srovnám koncovky daného podstatného jména s koncovkami vzorů podstatných jmen toho rodu, ke kterému podstatné jméno patří, př.: <i>řeka</i> – (<i>bez</i>) <i>řeky</i> : žena – (<i>bez</i>) <i>ženy</i> , píseň – (<i>bez</i>) <i>písně</i> , růže – (<i>bez</i>) <i>růže</i> , kost – (<i>bez</i>) <i>kosti</i> .
5.	Přiřadím podstatné jméno ke vzoru, který má stejné zakončení, př.: <i>řeka</i> – (<i>bez</i>) <i>řeky</i> jako žena – (<i>bez</i>) <i>ženy</i> .
6.	Závěr: Podstatné jméno <i>řeka</i> je rodu ženského a skloňuje se podle vzoru <i>žena</i> .